

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Vår referens/dnr:

2025-14

Er referens/dnr:

LI2024/01446

103 33 Stockholm

2025-04-29

Svenskt Näringslivs yttrande över Livsmedelsverkets rapport om författningsändringar till följd av EU- förordning om geografiska beteckningar

1. Några inledande kommentarer

Föreningen Svenskt Näringsliv har givits möjlighet att lämna synpunkter på Livsmedelsverkets rapport om författningsändringar till följd av EU-förordning om geografiska beteckningar och vill med anledning av detta utnyttja möjligheten att yttra sig.

Svenskt Näringsliv är en organisation som har 69 000 medlemsföretag från alla typer av branscher. Det gör att Svenskt Näringsliv inte företräder en enskild branschs syn på de aktuella frågorna utan har ett brett näringslivsperspektiv. Det är många branscher som påverkas av möjligheten att skydda geografiska beteckningar. Bland remissinstanserna finns flera medlemsorganisationer inom Svenskt Näringsliv, såsom Livsmedelsföretagen, Visita och Svensk Handel.

Frågor om skydd av geografiska beteckningar har fått stor uppmärksamhet under de senaste åren, inte minst på EU-nivå. Detta gäller såväl skydd för geografiska beteckningar för jordbruksprodukter som för geografiska beteckningar för icke-jordbruksprodukter. Svenskt Näringsliv har yttrat sig över de förslag som organisationen beretts möjlighet att yttra sig över. Avsikten är att i detta yttrande bygga vidare på sådant som framhållits tidigare.

Svenskt Näringslivs yttrande hänför sig enbart till rapporten "Nationella författningsändringar till följd av EU-förordning om geografiska beteckningar" från Livsmedelsverket. De hänvisningar till avsnitt som görs nedan är till den rapporten.

Yttrandet fokuserar på följande aspekter:

- Relation till unionsrätten
- Konkurrenskraft
- Stöd till företag och andra aktörer
- Koppling till handelsavtal

2. Relation till unionsrätten

Svenskt Näringsliv delar Livsmedelsverkets bedömning av behovet av harmonisering av begrepp (rapporten avsnitt 7.2.1). Det medför visserligen behov av arbetsinsatser utan i sig en tydlig nytta i det korta perspektivet, men på lång sikt är det värdefullt med en enhetlig begreppsanvändning. Detta kommer på lång sikt också underlätta kommunikation om skydd för geografiska beteckningar.

Från Svenskt Näringslivs perspektiv är det också viktigt med korrekta hänvisningar till EU-rättsakter (rapporten avsnitt 7.3). För en långsiktig trovärdighet i regleringen, samt transparens, måste hänvisningar och liknande vara korrekta.

3. Konkurrenskraft

I Sverige har frågor om skydd för geografiska beteckningar ofta spelat en undanskymd roll. Många svenskar kan räkna upp utländska produktslag som skyddas, men har svårare att räkna upp svenska produkter. Frågan om skydd för geografiska beteckningar ses i internationella sammanhang från ett konkurrenskraftsperspektiv. Det ger en möjlighet för många aktörer att gemensamt bygga värde, vilket kan leda till möjligheter att få ökad försäljning till ett bättre pris.

För svensk del vore det värdefullt om detta konkurrenskraftsperspektiv fick utrymme. Det är klart att det finns svenska produkter som är väl värda att omfattas av skydd för geografiska beteckningar. När frågan om kostnadsaspekter lyfts (såsom i rapporten avsnitt 7.6.2) bör också frågan om potentiella vinster med systemet också vägas in.

Ett mer aktivt användande av skydd för geografiska beteckningar är något som kan få positiva effekter för producenter, handel och besöksnäring. Detta inte minst på lång sikt.

Det är bra att rapporten lyfter behovet av informationsinsatser (rapporten avsnitt 7.8). Det vore dock bra om det inte bara handlade om information utan också om mer aktivt stöd.

4. Stöd till företag och andra aktörer

Svenskt Näringsliv delar Livsmedelsverkets bild av att dagens producentgrupper är förhållandevis små (rapporten avsnitt 7.2.4). En del av problematiken är förmodligen en låg medvetenhet om värdet av att gemensamt bygga värde genom geografiska beteckningar.

Internationellt görs ofta stora insatser för att stödja företag och andra aktörer kring hur de kan arbeta med geografiska beteckningar. Det är viktigt att svenska aktörer inte missgynnas utan att stöd som riktas till små och medelstora företag också omfattar information om skydd för geografiska beteckningar. Kännedomen i innovationsstödsystemet om skyddet för

geografiska beteckningar torde vara väldigt låg, vilket gör att svenska aktörer inte får rätt stöd i dessa frågor.

I övrigt ställer sig Svenskt Näringsliv bakom det resonemang som förs i dessa frågor i avsnitt 6.2.

5. Koppling till handelsavtal

Skydd för geografiska beteckningar får ofta stort utrymme i förhandlingar om handelsavtal. Det finns till och med viss kritik för att detta används på ett mer eller mindre protektionistiskt sätt. Sverige tillhör de länder i EU som inte lagt sig vinn om att få med så många geografiska beteckningar som möjligt, normalt är det försvinnande få svenska produkter som återfinns i EU:s handelsavtal.

Svenskt Näringsliv vill betona att det kan finnas anledning för Sverige att flytta fram sina positioner i detta hänseende.

Christina Wainikka

Policyexpert för immaterialrätt